

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 441/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu prokurátora Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici č. k. 3 KPt 542/24/6600-6 z 24. marca 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobod (ďalej len „listina“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobod (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobod (ďalej len „dodatkový protokol“), a to uznesením krajského prokurátora č. k. 3 KPt 542/24/6600-6 z 24. marca 2025. Sťažovateľ zároveň žiada, aby ústavný súd uznesenie krajského prokurátora zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol opatrením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 0Tp/306/2024 z 30. mája 2024 podľa § 40 ods. 1 Trestného poriadku ustanovený za obhajcu obvinenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v [REDAKOVANÉ] (ďalej len „obvinená“), pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona vo veci vedenej Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Banská Bystrica, odborom kriminálnej polície pod VS: ORP-371/1-VYS-BB-2023.

3. Uznesením Okresnej prokuratúry Banská Bystrica č. k. 3 Pv 117/24/6601-10 z 9. októbra 2024 bolo trestné stíhanie obvinenej zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku z dôvodu zániku trestnosti činu.

4. Po právoplatnom zastavení trestného stíhania si sťažovateľ podaním z 22. októbra 2024 uplatnil na okresnej prokuratúre ako ustanovený obhajca trovy obhajoby v celkovej výške 2 574,62 eur. Prokurátorka okresnej prokuratúry priznala sťažovateľovi uznesením č. k. 3 Pv 117/24/6601-22 zo 6. februára 2025 náhradu trov konania v celkovej výške 1 470,28 eur. Proti uvedenému uzneseniu prokurátorky okresnej prokuratúry podal sťažovateľ 14. februára 2025 sťažnosť, v ktorej napadol nepriznanie odmeny za všetky ním vyúčtované úkony právnej služby.

5. Prokurátor krajskej prokuratúry napadnutým uznesením na základe sťažnosti sťažovateľa rozhodol tak, že podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil uznesenie prokurátorky okresnej prokuratúry č. k. 3 Pv 117/24/6601-22 zo 6. februára 2025 a podľa § 553 ods. 1, 2, a 5 Trestného poriadku priznal sťažovateľovi ako obhajcovi odmenu a náhradu podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v celkovej sume 1 424,34 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ uvádza, že aj napriek skutočnosti, že jednotlivé úkony právnej služby, ako aj hotové výdavky a náhrady za stratu času riadne preukázal, vyúčtoval a odovodnil, prokuratúra mu odmietla priznať ním vyúčtované trovy za všetky úkony právnej služby. Podľa názoru sťažovateľa vo vzťahu k vyúčtovaniu trov obhajoby skutočnosť, či vec bola alebo nebola skutkovo právne zložitá, nie je rozhodujúca, keďže výšku trov obhajoby za jednotlivé úkony právnej služby upravuje vyhláška, ktorá pri jednotlivých úkonoch právnej služby zohľadňuje zložitnosť toho-ktorého úkonu. Sťažovateľ ďalej uvádza, že tvrdenie prokuratúry o tom, že v prípravnom konaní sa nevyskytli žiadne mimoriadne okolnosti, nemá vplyv na práva a povinnosti obhajcu v trestnom konaní. Trestný poriadok a ani vyhláška nedávajú prokurátorovi právomoc nepriznať trovy obhajoby za jednotlivé úkony trestného konania pri ich vyúčtovaní z titulu nevyskytnutia sa mimoriadnych okolností. Ku skutočnosti uvádzanej prokuratúrou, že obvinená od začiatku trestného konania skutok nepopierala a chcela dlžné výživné uhradiť, sťažovateľ uvádza, že táto skutočnosť taktiež nemôže mať vplyv na jednotlivé uskutočnené úkony trestného konania ustanoveným obhajcom. Podľa názoru sťažovateľa tvrdenie prokuratúry, že obhajobná línia bola od začiatku jasná a predvídateľná, nezakladá oprávnenie prokurátora neprihliadať na jednotlivé úkony trestného konania pri priznávaní trov ustanoveného obhajcu. Sťažovateľ namieta aj nepriznanie náhrady trov konania za dlšie ním uskutočnené úkony právnej služby, ktorých nepriznanie nebolo zo strany prokuratúry náležite zdôvodnené. Vo vzťahu k uskutočneným poradám s obvinenou sťažovateľ uvádza, že počas trestného konania všetky porady s obvinenou vykonal medzi jednotlivými úkonmi právnej služby a všetky porady s obvinenou majú význam pre výsledok rozhodnutia vo veci samej. To, akým spôsobom prokuratúra vyhodnotila jednotlivé úkony právnej služby vo vzťahu k nepriznanej časti trov

obhajoby, považuje sťažovateľ za zásah do jeho základných práv, ktorých vyslovenia porušenia sa domáha.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobd, alebo ľudských práv a základných slobd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobd nerozhoduje iný súd .

8. Ústavný súd pred tým, než pristúpi k predbežnému prerokovaniu ústavnej sťažnosti sťažovateľa, považuje za nutné poznamenať, že podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je viazaný nielen rozsahom, ale aj dôvodmi ústavnej sťažnosti. Vo vzťahu k ústavnej sťažnosti sťažovateľa to má za následok, že sa napadnutým rozhodnutím bude zaoberať len cez prizmu kritiky skutkovej stránky trestnej veci sťažovateľa s dôrazom na relevantné argumenty sťažovateľa.

9. Zohľadňujúc sťažnostné námietky smerujúce proti uzneseniu krajského prokurátora o výške náhrady trov konania, ústavný súd v prvom rade poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi, resp. príslušným orgánom činným v trestnom konaní je zásadne výsadou týchto orgánov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého rozhodovania (IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016). Ústavný súd sa k problematike trov konania stavia nanajvýš rezervovane, podrobuje ju obmedzenému ústavnoprávnenému prieskumu, pričom k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania pristupuje skutočne iba výnimočne. Tento prístup vychádza z názoru, že rozhodnutie o trovách konania má vo vzťahu k veci samej jednoznačne akcesorickú povahu a samo osebe väčšinou nedosahuje takú intenzitu, ktorá je spôsobilá porušiť základné práva a slobody, akokoľvek sa môže účastníka konania citelne dotknúť. To však ale neznamená, že rozhodnutiami o trovách konania nemože dojsť k porušeniu práv sťažovateľa. Otázka s ústavnoprávnym rozmerom by vo vzťahu k rozhodovaniu o trovách konania mohla vzniknúť v osobitnej situácii, akou môže byť neodôvodnené úplné odopretie odmeny advokátovi, posudzovanie koncepcnej otázky týkajúcej sa výpočtu náhrady trov konania či posúdenie aplikácie príslušných ustanovení zákona s ohľadom na osobitné okolnosti daného konania a jeho predmetu. Samotné prepočítanie trov v „tretom stupni konania“ však nie je a ani nemôže byť úlohou ústavného súdu (I. ÚS 475/2020).

10. Ústavný súd v prípadoch, keď riešil problematiku možného porušenia základného práva na súdnu ochranu konkrétnym rozhodnutím všeobecného súdu, uviedol, že právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru neznamená právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Podobne nie je možné považovať za porušenie základného práva zamietnutie neopodstatnených nárokov jednotlivcov v súdnom konaní.

Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dood doň zasahovať .

11. Ústavný súd konštatuje, že krajský prokurátor v napádanom uznesení postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku, zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) a vyhlášky.

12. Podľa § 18 ods. 3 zákona o advokácii: „Advokát je povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou, ktorou sa rozumie, že koná čestne, svedomito, primeraným spôsobom a dôsledne využíva všetky právne prostriedky a uplatňuje v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia považuje za prospešné. Pritom dbá na účelnosť a hospodárnosť poskytovaných právnych služieb.“

13. Zásada účelnosti a hospodárnosti sa vzťahuje aj na služby, ktoré poskytuje obhajca obvinenému na základe rozhodnutia súdu o ustanovení obhajcu. V prípade ustanoveného obhajcu súdom vzniká v súvislosti s uplatňovaním odmeny a náhrady hotových výdavkov medzi orgánom činným v trestnom konaní a ustanoveným obhajcom osobitný trestno-procesný vzťah. Právnu skutočnosťou, na základe ktorej vzniká tento osobitný trestno-procesný vzťah, je rozhodnutie súdu o ustanovení obhajcu, na základe ktorého vznikajú v priebehu trestného stíhania práva a povinnosti na strane orgánov činných v trestnom konaní, súdu a obhajcu smerujúce najmä k úspešnému vykonaniu trestného stíhania. Posúdenie obsahu práv a povinností v rámci tohto vzťahu je vecou orgánu, ktorý je oprávnený rozhodovať v danom štádiu trestného konania v súlade s príslušnými právnymi predpismi. V tejto súvislosti treba konštatovať, že úvahu krajského prokurátora pri tomto konkrétnom posudzovaní účelnosti vykonaných úkonov možno hodnotiť ako legitímnu.

14. Z namietaného uznesenia krajskej prokuratúry podľa názoru ústavného súdu nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

15. Vychádzajúc z toho, že absencia porušenia ústavnoprávných princípov vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti prokuratúry za porušenie základných práv sťažovateľa hmotnoprávneho charakteru, postupoval ústavný súd aj pri posudzovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Ústavný súd totiž v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou zastáva názor, že krajská prokuratúra zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že krajská prokuratúra súčasne porušila ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

16. Ústavný súd dodáva, že nemožno dospieť k záveru, že by ustanovenému obhajcovi z radov advokátov nepatrila adekvátna odmena za poskytnuté právne služby, navyše ak ide o výkon *ex offi* obhajoby, ktorú je potrebné vykonávať rovnako kvalitne, ako to je pri výkone obhajoby na základe plnej moci. V danom prípade však závery krajskej prokuratúry o nepriznaní náhrady trov obhajoby za jednotlivé úkony právnej služby boli dostatočne odôvodnené. Rozhodnutie okresnej prokuratúry, ktoré predchádzalo namietanému rozhodnutiu, obsahuje jasnú a zrozumiteľnú argumentáciu

a rovnako aj úvaha krajskej prokuratúry vychádza z charakteru jednotlivých úkonov, ich vzťahu k iným úkonom právnej služby a z vplyvu na priebeh celého trestného konania.

17. Nemožno dospieť ani k záveru, že by úvahy krajskej prokuratúry nemali oporu v právnej úprave alebo boli zjavne mylné. Práve relatívne otvorený pojem účelnosti trov konania od orgánov rozhodujúcich o trovách konania vyžaduje posúdenie toho, či ten-ktorý úkon právnej služby možno považovať za účelný. Ústavný súd dospel k záveru, že priznaná náhrada trov obhajoby nie je rozpore s princípmi spravodlivého súdneho konania, nie je prejavom svojvole krajského prokurátora alebo úplnej rezignácie posúdenia účelnosti jednotlivých úkonov právnej služby.

18. K námietke sťažovateľa týkajúcej sa jeho nesúhlasu s nepriznaním odmeny za úkon právnej služby – účasť pri nahliadnutí do spisu ústavný súd dodáva, že krajský prokurátor nespochybnil, že zákonodarca novelou vyhlášky doplnil § 14 ods. 1 písm. c) aj o úkon – účasť pri nahliadnutí do spisu, avšak nepriznanie náhrady trov obhajoby za tento sťažovateľom uplatnený úkon odvodnil tým, že nešlo o samostatný úkon obhajoby (IV. ÚS 565/2024). Krajský prokurátor odvodnil, prečo považoval daný úkon za súčasť úkonu prevzatia a prípravy obhajoby, ktorý v sebe rovnako zahrňa aj prvú poradu s klientom, vzhľadom na to, že sťažovateľ preukázateľne nahliadol do súdneho spisu 13. júna 2024 po tom, ako bol opatrením súdu z 30. mája 2024 ustanovený za obhajcu obvinenej.

19. Podľa názoru ústavného súdu rozhodol prokurátor krajskej prokuratúry o odmene a náhrade trov obhajoby v intenciách právnych predpisov spôsobom, ktorý nesignalizuje žiaden závažný exces a ani zásah do práv sťažovateľa. Odvodnenie napadnutého uznesenia považuje ústavný súd za dostatočné a ústavne konformné, a teda nevyžadujúce uplatnenie jeho kasačnej právomoci (obdobne IV. ÚS 229/2024).

20. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol s poukazom na § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

21. Odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku má za následok, že už bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa artikulovaných v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu